

10

קהלות

ברכות סימן א

יעקב

ט

ספד"ר לקולא מהאי אתרוג שליטת רש"ק דהתם לא אפשר כלל להקל בשניהם דהא כל זמן שלא עישר כלל הרי הוא טבל גמיר ואסור לאוכלו ובהכרח להפריש אחד מטעם ורק אח"כ יהא יכול לומר שיפטר מהמטעם השני מטעם ספד"ר לקולא ויהא רשאי לאוכלו חט"פ שהוא אחתי ספק טבל מטעם דהוי ספד"ר ולקולא ועכ"פ שלא להפריש כלל לא יתכן שזו אופן בההיא דליקט אתרוג שיקל בשניהם וכמ"ל. ואפ"ה מחייבין לי שני המעשרות מה"ט דמאי חזית כו' חלמא דכל צ"ח מחמירין לצי' הלדדן גם כשח"א להקל בשניהם וה"ל דמותה בספיקא דהסביב צהנו כסי דלריק להחמיר צשתובין חט"פ שח"א שיקול בשניהם ומתורן שפיר היטב קו' רש"ק ח"א ז"ל.

ה) והנה המל"מ פ"א ממגילה ה"א רמי דברי הר"ן ז"ל אהדדי דבההיא דד' כוסות כתב דבין דח"א להקל בשניהם ושקולין הם צ"ח לריבוי להחמיר בשניהם, ואילו צ"ח דמגילה כתב הר"ן ז"ל לענין עיירות המסופקות חס הם מוקפות חומה מיומית ויושט כתב דמה"ט דהוי ספק לשני הימים ח"א לפטור צ"ח הימים מטעם ספק דרצון לקולא דהא ח"כ יתבטל בודאי ממקרא מגילה ולכן יקרא צ"ד ויפטר צ"ח [וימאי דהא האחד שעלו להחמיר הוא יום ו"ד ולא ע"י ע"ש צמל"מ מש"כ צ"ח] הרי מבואר היבא דהוי ספק לצי' לדדן וא"א להקל בשניהם מחייבין לי חד לד ובההיא דפסחים ציאר שמאחר שח"א להקל בשניהם ע"כ לריק להחמיר בשניהם [ולא סגי בשמחמיר צחד לד] וע"ש מש"כ צ"ח המל"מ ומש"כ טפ"ד המל"מ צשעה"מ מקולאות כלל ד'.

ולפי משנה דכוונת דברי הר"ן ז"ל בפסחים הוא משום ששני הספיקות הוו צ"ח וגעשו מוכיחות זל"ז [בההיא דמקולאות פ"ג מ"ג ובג"ל] וגחש צ"ח משום דבתחילת התקדש ליל חג הפסח רמיא

כבר עליו כל מצוות לילה זו, ח"כ יוחא צפשיעות דדוקא התם הוו מוכיחות אצל בההיא דעיירות המסופקות שהספק הוא על שני ימים ופרדים אין שם ענין צ"ח צ"ח, דביום ו"ד אין עליו עכשיו לדון חיומא דמי' וכל שאינו צ"ח ספיר מודה הר"ן ז"ל דחט"פ שאין להקל בשניהם מ"מ יכול הוא להקל צ"ד ח' ולהחמיר רק צ"ד ח' ולכן כתב צמגילה דאילו ה"י צהעיירות המסופקות ספק השקול ה"י לריק לקרות צ"ד ופטור צ"ח, וזהו כשיטת הסוצרין גבי דעצד כמר עצד לענין מפלג המנחה ולמעלה דמ"מ אסור געשות יום ח' כך ויום ח' כך דמטעם ספד"ר לקולא אין לעשות חלל כלל ח' ולא להקל בשניהם, אצל לשיטת המאורי ז"ל דכשאינו צ"ח יכול להקל בשני הלדדן וכדסהובי משני שצילין הדיון נותן שגם צעיירות המסופקות [אילו לא ה"י רוצה לגצי ו"ד חלל ספק השקול] שיהא פטור צ"ח הימים דעל כל יום ויום הו"ל ספד"ר ולקולא.

אך לריק ציאר להר"ן ז"ל שסובר דחט"פ שהוא ספד"ר מ"מ פטור צ"ח כלום ח"א כיון דיום אחד ודאי חייב צמגילה ומ"ש משני שצילין דכל דלא הוי צ"ח מקילינן בשניהם חט"פ שאחד מהן ודאי עמא [ולענין פלג המנחה דלא הוי כדן צ"ח שצילין לדעת הרא"ש ז"ל כתבתי לעיל לחלק משני שצילין משום שזהו תקנה מיוחדת התם וכנ"ל וזה שייך גבי פלג המנחה שאמרו בגמרא והשתא כו' דעצד כמר עצד אצל גבי עיירות המסופקות שלהר"ן ז"ל צספק השקול ה"י חייב צחד מהן ואין זה מבואר בגמרא רק מסבירא קאמר הכי והוא משום דח"א להקל בשניהם מאחר דא"י ודאי חייב וצ"ע מ"ש משני שצילין דכשאינו צ"ח מקילינן לצי' הלדדן ואולי אפשר לחלק קצת בין ספק איסור דרצון לספק מלוא דרצון דצמגילה שחייבו חז"ל לא דחיון לה לגמרי מטעם ספד"ר ח"א.